

नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६९) काठमाडौं, असोज २७ गते, २०७६ साल (अतिरिक्ताङ्क १४

भाग २

नेपाल सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

नेपालको संविधान बमोजिम सङ्घीय संसदले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

संवत् २०७६ सालको ऐन नं. ११

**राहदानी सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न
बनेको ऐन**

प्रस्तावना: विदेश भ्रमणमा जाने नेपाली नागरिकलाई जारी गरिने राहदानी, यात्रा अनुमतिपत्र लगायत राहदानीसँग सम्बन्धित विषयलाई नियमित र व्यवस्थित गरी राहदानी सम्बन्धी प्रचलित कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

संघीय संसदले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “राहदानी ऐन, २०७६” रहेको छ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-
(क) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा वा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी जारी गरेको आदेशमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।
(ख) “नियोग” भन्नाले कुनै विदेशी मुलुकस्थित नेपाली राजदूतावास, स्थायी नियोग, नेपाली महावाणिज्य दूतावास, वाणिज्य दूतावास, विशेष नियोग सम्झनु पर्छ र सो शब्दले कूटनीतिक कार्य गर्न नेपाल सरकारले स्थापना गरेको विदेशस्थित कुनै कार्यालय समेतलाई जनाउँछ।
(ग) “मन्त्रालय” भन्नाले नेपाल सरकार, परराष्ट्र मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।
(घ) “यात्रा अनुमतिपत्र” भन्नाले दफा १७ बमोजिम जारी गरिने यात्रा अनुमतिपत्र सम्झनु पर्छ।
(ङ) “राहदानी” भन्नाले विदेश भ्रमणमा जाने नेपाली नागरिकलाई नेपाल सरकारबाट दिइने मेसिन रिडेबल, इलेक्ट्रोनिक वा बायोमेट्रिक राहदानी सम्झनु पर्छ।
(च) “विभाग” भन्नाले राहदानी विभाग सम्झनु पर्छ।
(छ) “सरकारी कामको सिलसिलामा गरिने भ्रमण” भन्नाले

संघीय एवं प्रदेश सरकार र मातहतका निकाय, स्थानीय तह, संघीय संसद, प्रदेश सभा र संवैधानिक निकायहरूको निर्णय बमोजिम तोकिएका कामको लागि गरिने भ्रमण तथा विदेशी, सरकारी, अर्धसरकारी एवं अन्तर्राष्ट्रिय मान्यताप्राप्त संस्थाहरूको औपचारिक निमन्त्रणामा गरिने भ्रमणलाई सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद-२

राहदानी सम्बन्धी

३. राहदानी लिनु पर्ने: (१) नेपाली नागरिकले विदेश भ्रमण गर्दा बहाल अवधि बाँकी रहेको राहदानी साथमा लिएर भ्रमण गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार र कुनै विदेशी राज्य वा सरकारबीच भएको सन्धि, सम्झौता बमोजिम कुनै देशमा जान नेपाली नागरिकलाई राहदानी आवश्यक पर्ने रहेनछ भने त्यस्तो देशमा राहदानी नलिई भ्रमण गर्न सकिनेछ।

४. राहदानी जारी: (१) राहदानी जारी गर्ने अधिकार नेपाल सरकारको हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नेपाल सरकारको तर्फबाट राहदानी जारी गर्ने काम विभागबाट हुनेछ।

(३) विभागले राहदानी वा यात्रा अनुमतिपत्र जारी गर्दा अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सङ्गठन (आइकाओ) को प्रचलित मापदण्ड बमोजिम जारी गर्नु पर्नेछ।

५. राहदानीको प्रकार: (१) दफा ४ बमोजिम जारी हुने

राहदानीको प्रकार देहाय बमोजिम हुनेछन्:-

- (क) कूटनीतिक राहदानी,
- (ख) विशेष राहदानी,
- (ग) सर्भिस राहदानी,
- (घ) साधारण राहदानी।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जारी गरिने राहदानीको अवधि तोकिए बमोजिम हुनेछ।

६. कूटनीतिक राहदानी: सरकारी कामको सिलसिलामा वा विशेष कामको लागि विदेश भ्रमणमा जाने तोकिए बमोजिमका पदाधिकारीलाई सम्बन्धित मन्त्रालय, संवैधानिक निकाय वा सचिवालयबाट निर्णय वा सिफारिस भई आएमा विभागले कूटनीतिक राहदानी जारी गर्नेछ।

७. विशेष राहदानी: नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा कुनै सरकारी निकायबाट मनोनयन भई सरकारी काम, अध्ययन, अध्ययन भ्रमण वा तालीमको सिलसिलामा विदेश भ्रमणमा जाने तोकिए बमोजिमका पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई सम्बन्धित निकायबाट निर्णय सहित लेखी आएमा विभागले विशेष राहदानी जारी गर्नेछ।

८. सर्भिस राहदानी: (१) नियोगमा खटिई जाने राजदूत, स्थायी प्रतिनिधि, विशेष प्रतिनिधि, महावाणिज्यदूत तथा राजपत्रांकित तहका कर्मचारीका साथ जाने निजी सहयोगी र श्रेणीविहिन कर्मचारीलाई मन्त्रालयबाट लेखी आएमा विभागले सर्भिस राहदानी जारी गर्नेछ।

(२) नियोगमा स्थानीय कर्मचारीको रूपमा कार्यरत नेपाली नागरिकलाई मन्त्रालय वा नियोगबाट लेखी आएमा विभागले सर्भिस राहदानी जारी गर्न सक्नेछ।

९. साधारण राहदानी: (१) विभागले नेपाली नागरिकलाई साधारण राहदानी जारी गर्न सक्नेछ।

(२) साधारण राहदानी सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

१०. राहदानीको लागि निवेदन दिनु पर्ने: (१) राहदानी लिन चाहने नेपाली नागरिकले नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको सङ्कलन र सोको प्रतिलिपि वा नेपाल सरकारबाट जारी राष्ट्रिय परिचयपत्रको सङ्कलन र सोको प्रतिलिपि तथा तोकिए बमोजिमका कागजात संलग्न गरी तोकिए बमोजिमको ढाँचामा विभाग, नियोग वा तोकिएको निकायमा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सोह वर्षभन्दा कम उमेरका नाबालक नेपाली नागरिकको हकमा निवेदक सहित निजको बाबु, आमा, संरक्षक वा माथवर व्यक्तिमध्ये कसैले तोकिए बमोजिमका कागजात संलग्न गरी निवेदन दिनु पर्नेछ।

(३) नाबालकको नाममा राहदानी जारी गर्न निजको बाबु, आमा, संरक्षक वा माथवर व्यक्तिमध्ये कसैले निवेदन नदिएको भए तापनि देहायको अवस्थामा विभागले राहदानी जारी गर्न सक्नेछ:-

(क) अदालतले त्यस्तो नाबालकको नाममा राहदानी जारी गर्न आदेश जारी गरेमा, वा

(ख) तोकिए बमोजिमको अन्य अवस्थामा।

(४) उपदफा (१) र (२) बमोजिम राहदानीका लागि परेका निवेदनउपर विभागले जाँचबुझ गर्दा राहदानी जारी गर्न मिल्ने देखिएमा त्यसको अभिलेख राखी राहदानी जारी गर्नेछ।

११. राहदानीको वितरण: (१) राहदानीको लागि जुन निकायमा निवेदन दिएको छ सोही निकायले अभिलेख राखी राहदानी वितरण गर्नेछ।

(२) राहदानी वितरण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

१२. राहदानी जारी नगर्ने वा रोक्का राख्ने: (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायका व्यक्तिको नाममा राहदानी जारी नगर्न वा रोक्का राख्न सकिनेछ:-

(क) राहदानी, अध्यागमन, भ्रष्टाचार, सम्पत्ति शुद्धीकरण, मानव बेचबिखन, अपहरण, लागूऔषध, अवैध हातहतियार कारोवार, सङ्गठित अपराध वा आतङ्कवाद सम्बन्धी कसूरको अभियोगमा अनुसन्धानको सिलसिलामा अनुसन्धान अधिकारीले राहदानी जारी नगर्न वा रोक्का राख्न लेखी पठाएको,

(ख) राहदानी, अध्यागमन, भ्रष्टाचार, सम्पत्ति शुद्धीकरण, मानव बेचबिखन, अपहरण, लागूऔषध, अवैध हातहतियार कारोवार, सङ्गठित अपराध वा आतङ्कवाद सम्बन्धी कसूरको अभियोगमा अदालतमा मुद्दा चलिरहेको अवस्थामा अदालतको आदेश बमोजिम त्यस्ता व्यक्तिको राहदानी जारी नगर्न वा रोक्का राख्न अदालतले लेखी पठाएको,

(ग) राहदानी, अध्यागमन, भ्रष्टाचार, सम्पत्ति